

МИНГ ШУКРГА АРЗИГЧИК МЕХР

6-бетда

ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ «TIRON» АХБОРОТ-КУТУБХОНА

НОТАРИУС НАҚДГА ИШЛАЙДИМИ?

7-бетда

Унда ишонч телефонига кунгирок қилиб, сураи қоламан, — деган заҳотим икки-уч ходим ўзаро шивирлаб, бизга муомаласи ўзгарди...

ФАРРУХЗОКИРОВ:

ҲАҚИҚИЙ САЊЪАТ
ҲАҚҚОНИЙ
БАҲОПАНИШИ
КЕРАК!

8-бетда

Оила Ва

Оила соғлом бўлса, бутун жамият барқарор ва фар...

Ислом КАРИМОВ

Жамият

5 (1312)-сон 1 февраль 2017 йил

Газета 1991 йил 1 сентябрдан чиқа бошлаган

КИТОБ ЎҚИМАГАН ОТА-ОНА

Ўз фарзандини мутолаага ўргата оладими?

ОИЛА АСОСЛАРИНИ ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАШ — БОШ ВАЗИФА

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг мамлакатимизни 2016 йилда ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришнинг асосий яқунлари ва 2017 йилга мўлжалланган иқтисодий дастурнинг энг муҳим устувор йўналишларига бағишланган Вазирлар Маҳкамасининг кенгайтирилган мажлисидаги маърузасида Хотин-қизлар кўмитаси олдида турган долзар вазифалар, улар ижроси билан боғлиқ ҳолатларга алоҳида тўхталиб ўтилди.

Хусусан, Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитасидан оила асосларини янада мустаҳкамлаш, хонадонларда тинчлик-хотиржамлик, аҳиллик ва ўзаро ҳурмат муҳитини яратиш, маънавий-маърифий ишларни аниқ мазмун билан тўлдириш, аёллар ўртасида жиноятчилик, оилаларда ажралиш, ёшларни турли диний-экстремистик оқимлар ва террористик ташкилотлар таъсирига тушишининг олдини олиш, аёлларни уларга муносиб меҳнат билан бандлигини таъминлаш, оилавий бизнес, касаначилик, хунармандчилик, томорқа хўжалигини кенг ривожлантириш юзасидан аниқ тақлифлар сўралди.

Бу борадаги вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида Бош вазир

ўринбосари, Хотин қизлар кўмитаси раиси Танзила Норбоева бошчилигида Касаба уюшмалари федерацияси кенгаши, "Нуроний", "Маҳалла", "Камолот" тузилмалари, Дин ишлари бўйича кўмита, Савдо-саноат палатаси ва тижорат банклари раҳбар ва мутасаддиларидан иборат ишчи гуруҳлари ташкил этилди. Гуруҳ аъзолари жорий йилнинг 20 январидан бошлаб Андижон, Фарғона ва Наманган вилоятларида кўчама-кўча, хонадонма-хонадон юриб, мавжуд вазиятни чуқур ва пухта ўрганмоқда, бу борада оддий оилалардан, кўпни кўрган отахон ва онахонлардан тақлифлар олинаётир.

Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси ташаббуси билан Наманган вилояти-

нинг Норин туманида "Маҳаллалардаги ижтимоий-маънавий муҳитни соғломлаштириш, хонадонларга кириб, уларнинг муаммоларини ўрганиш ва бартараф этиш юзасидан амалга ошириладиган ишларни ташкил этиш" мавзусида семинар бўлиб ўтди. Унда оилалардаги ижтимоий-иқтисодий ва маънавий муҳитни ўрганиш бўйича республика, вилоят ҳамда туман ишчи гуруҳлари аъзолари, маҳалла фуқаролар йиғинларининг раислари, котиблари, диний маърифат ва маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилари, давлат ва жамоат ташкилотлари вакиллари иштирок этди.

(Давоми 2-бетда)

ОИЛА АСОСЛАРИНИ ЯНАДА МУСТАҲКАМЛАШ – БОШ ВАЗИФА

31-МАКТАБ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Семинарда сўзга чиққанлар оилалар, аҳоли хонадонлари, фуқаролар йиғинлари, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорлик объектлари, ижтимоий соҳа объектларини ўрганишдан кўзланган мақсад, муаммоларга тез ва самарали ечим топиш йўллари, ўрганишлар тартиби ҳақида батафсил маълумот берди. Бу борада аҳамият қаратилиши лозим бўлган жиҳатларни алоҳида таъкидлаб ўтаркан, барчани мазкур жараёнда талабчан, ташаббускор бўлишига ва

мулоҳазали, тизимли иш олиб боришга ундади.

Семинар иштирокчилари шундан кейин Ҳаққулобод шаҳридаги Яйдоқ МФИда бўлиши. Мазкур йиғин ҳудудда ўрганишлар олиб бориш юзасидан ташкил этилган намунавий ишлар билан танишилди. Унга яқин хонадонларда бўлиб, турли ёшдаги оила аъзолари билан суҳбатлашилди. Маҳалла, туман, вилоят ва республика даражасида ҳал этиладиган муаммолар таснифланди.

Жумладан, маҳалланинг "Тошкент" кўчасида истикомат қилувчи Ҳ.Мелибоев оиласида бўлиб ўтган суҳбатда аниқланишича кейинги йилларда ушбу ҳудуд аҳлини ернинг сизот суви кўтарилиши муаммоси қийнаб келмоқда. Ушбу муаммо туман ҳокимлиги кўмаги билан ҳал этилиши мумкин.

Семинар жараёнида ишчи гуруҳлари вакиллари оила аъзоларининг ёшидан келиб чиққан ҳолда

кониётларини яратиш бўйича тавсиялар берилди. Оила даромадларини ошириш юзасидан аҳолига оилавий тадбиркорликни йўлга қўйиш, шахсий томорқа хўжалигини юритиш, чорва моллари ва паррандалар сонини кўпайтириш чоралари ҳақида йўл-йўриқ кўрсатиш лозимлиги таъкидланди. Фаолияти ривожланган тадбиркорларнинг янги иш ўринлари яратиш бўйича имкониётларини ҳам ўрганиш белгиланган берилди.

уларнинг бандлик даражаси, меҳнат фаолияти, машғулоти тури, оиланинг иқтисодий аҳволини ўрганиш давомида аниқланган муаммоларни маҳаллий даражада ҳал этиш им-

Айни пайтда ишчи гуруҳлар белгиланган ҳудудларда ўз ишини давом эттирмоқда.

Шаҳло ТОШБЕКОВА,
"Оила ва жамият" муҳбири

Мирзо Улугбек номидаги Ўзбекистон Миллий университетда Республика хотин-қизлар "Олима" уюшмасининг йиғилиши ўтказилди. Президентимиз Шавкат Мирзиёевнинг 2016 йил 30 декабрь куни мамлакатимиз етакчи илм-фан намояндалари билан учрашувида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида ташкил этилган тадбирга академик аёллар, "Олима" уюшмасининг олий ўқув юртлиридаги кенгаши раислари, журналистлар таклиф қилинди.

ОЛИМА АЁЛЛАР ҲАМИША ЭЪТИБОРДА

Республика хотин-қизлар "Олима" уюшмаси раиси Р.Муртазоева, академиклар С.Рашидова, М.Мавлоний, А.Глушенкова ва бошқалар мамлакатимизда амалга оширилаётган изчил ислохотлар жараёнида хотин-қизларнинг фаол иштирокини таъминлашга алоҳида эътибор берилаётганини таъкидлади. Бунда аёлларнинг таълим-тарбия ва илмий-тадқиқот фаолияти ва улар эришаётган муваффақиятлар муҳим аҳамият касб этаётир.

Давлатимиз раҳбари Шавкат Мирзиёевнинг Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси академиклари фаолиятини такомиллаштириш ва рағбатлантириш тўғрисидаги фармони бу борадаги ишлар самарадорлигини янада оширишда муҳим дастуриламал бўлди.

Президентимиз мамлакатимиз иқтисодиётининг юксалиши илм-фанга боғлиқлиги, бундай ишларда давлатимиз биринчи галда Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва олимларга суянишини алоҳида таъкидлади, – дейди академик С.Рашидова. – Бугун белгиланган вазифалар ижроси юзасидан жўяли фикрлар билдирилди.

Йиғилишда зиёли аёлларнинг оила ва жамиятда маънавий соғлом муҳит қарор топиши, ёш авлоднинг баркамол инсон бўлиб вояга етишида ҳамда аҳоли ўртасида олиб борилаётган маънавий-маърифий ишлар тарғиботидаги ўрни ҳусусида ҳам сўз юритилди.

Тадбирда уюшма аъзолари томонидан илм-фан соҳасида изланаётган хотин-қизларни ҳар томонлама қўллаб-қувватлаш борасида амалга оширилаётган ишлар ва келгуси режалар юзасидан фикр алмашилди.

Насиба ЗИЁДУЛЛАЕВА

ЖИЗЗАҲДА "ТҶМАРИС АВЛОДЛАРИ" КҶРИК-ТАНЛОВИ ҶОЛИБЛАРИ САРАЛАНДИ

Жиззахда Ўзбекистон Республикаси Миллий хавфсизлик хизмати чегара қўшинлари сафида хизмат қилаётган аёллар ўртасида "Тўмарис авлодлари" кўрик-танловининг вилоят босқичи бўлиб ўтди.

Мамлакатимиз Қуролли Кучлари тизимида амалга оширилаётган кенг қўламли ислохотлар жараёнида миллий армиямиз салоҳиятини янада юксалтириш, ҳарбий хизматчилар, уларнинг оила аъзоларига муносиб турмуш шароити яратишга алоҳида эътибор қаратилаётгани таъкидланди.

Ҳарбий аёллар ўртасида ўтказиб келинаётган "Тўмарис авлодлари" кўрик-танлови шахсий таркиб-

нинг жанговар, маънавий-маърифий тайёргарлигини ошириш, ҳарбий оилалар турмуш маданиятини юксалтиришга қаратилгани билан аҳамиятлидир.

Танловда ҳарбий қисмларда ўтказилган биринчи босқичнинг беш ғолибаси иштирок этди. Низомга кўра, иштирокчиларнинг касбга оид билим ва малакаси Ватанимиз тарихи, умумҳарбий низомлар, мерганлик, саф тайёргарлиги, пазандалик каби шартлар бўйича баҳоланди.

Барча шартлар бўйича энг кўп балл тўплаган лейтенант Гулмира Қулсоатова биринчи ўринни эгаллади ва танловнинг мамлакат босқичига йўланма олди. Иккинчи ва учинчи ўринлар Машхура Норкулова ҳамда Гулшода Хўжамбердиевага насиб этди.

– Илгари ҳарбий аёлларни фақат киноларда кўрар эдик, – дейди Г.Қулсоатова. – Мустақиллик йилларида Биринчи Президентимиз раҳнамолигида мамлакатимиз Қуролли Кучларида амалга оширилган туб ислохотлар самарасида мен ҳам болалик орзуим – ҳарбий либос кийишга муваффақ бўлдим. Танловда иштирок этиш ўзимга ишончини, касбга муҳаббатимни янада мустаҳкамлади.

Ҷолиблар диплом ва эсдалик совғалари билан тақдирланди.

Тошқул БЕКНАЗАРОВ

МИНИ-ФУТБОЛ БҶЙИЧА ҶЗБЕКИСТОН ЧЕМПИОНАТИ БИРИНЧИ ТҶР ҶЙИНЛАРИ ЯҚУНЛАНДИ

Пойтахтимиздаги "Ёшлик" спорт мажмуасида мини-футбол бўйича хотин-қизлар ўртасида XIII Ўзбекистон чемпионатининг биринчи босқич биринчи тур учрашувлари яқунланди.

Бу йилги чемпионат баҳсларида тўққизта жамоа ўзаро куч синашмоқда. Қоидага кўра, чемпионатнинг дастлабки босқичида ҳар бир жамоа ўзаро биттадан ўйин ўтказди ва энг кучли олти жамоа иккинчи босқичда медаллар учун курашни давом эттиради.

Чемпионатнинг биринчи тури қизиқарли баҳсларга бой бўлди. Тошкент ахборот технологиялари университети жамоаси "Оққўрғон"ни (Тошкент вилояти) 7:0, "Аланга-Сўғдиёна"ни (Жиззах) 11:0, "Юзробод"ни (Тошкент) 10:0, "Бахмал"ни (Жиззах) 8:0 ҳисобида

мағлубиятга учратиб, "Севинч" (Қарши) билан 1:1 ҳисобида дуранг ўйнади. Бешта учрашувда 13 очко жамгарган Тошкент ахборот технологиялари университети жамоаси мусобақа жадвалида етакчилик қилмоқда.

"Севинч" клуби эса тўртта учрашув ўтказиб, 10 очко билан иккинчи ўринда бормоқда. Пешқадим билан дуранг ўйнаган жамоа "Юзробод"ни 13:2, "Пахтакор Woman"ни (Тошкент) 6:1, "Шўртан Lady"ни (Ғузор) 3:1 ҳисобида етди.

"Пахтакор Woman" 9 очко билан учинчи ўринда бораётган бўлса, "Шўртан Lady", "Юзробод" ва Нукуснинг "Қирқ қиз" жамоалари 6 очкодан жамгарган.

Чемпионатнинг биринчи босқич иккинчи тур ўйинлари февраль ойида ўтказилади.

Байрам АЙТМУРОДОВ

uza.uz сайтидан олинди.

КИТОБ ЎҚИМАГАН ОТА-ОНА

Ўз фарзандини мутолаага ўргата оладими?

Йўқ, албатта. Чунки куш уясида кўрганини қилади. Бу борада яқинда кичик бир тажриба ўтказиб кўрдим.

Ўқитувчи танишим 7-синфдаги ўғлининг бадий китоб ўқишга иштиёқи йўқлигидан нолиди. Мен эса ундан "ўзингиз охириги марта қачон китоб ўқигандингиз?", деб сўрадим. У эслолмади. Турмуш ўртоғи ҳам ўқиган сўнги китобини айтиб бера олмади. Дарвоқе, у ҳам мактабда муаллима.

— Ота тили ва адабиёти фанидан сабоқ берар экансиз, «Шарқ юлдузи», «Жаҳон адабиёти», «Ёшлик» журналлари, «Ўзбекистон адабиёти ва санъати» газетасини ўқиб турсизми?

— Газеталар мактабга кечикиб келади. Кутубхонада бўлади. Кутубхона эса совуқ. Лекин баъзан айрим сонларини ўқиб қоламан.

Ол-а! Агар адабиёт муаллими шу гапни айтиб турса, бошқа фан ўқитувчиларидан хафа бўлмаса ҳам бўлади!

Айтгандай, дастур асосида ҳар бир мактабда китоб тақдимотлари ўтказилади. Бу бор гап. Аммо мен суҳбатлашган муаллима тақдироти ўтказилган китоб мазмунини ҳам айтиб бера олмади.

Ана шундан кейин каминга бу муаллим ота-онага қуйидаги таклифни киритдим.

— Майли, китоб, газета ўқишга вақтингиз йўқ экан, бу виждонингизга ҳавола. Аслида ўқитувчининг китоб ўқимаслиги — жиноят. Ҳеч бўлмаганда уйга китоб олиб келинг, боланинг кўз ўнгига ёлғондакам варақланг. Фарзандингиз ўша китоб ёки газетани албатта ўқийди.

Танишим шу ишни қилди. Бир ойча ўтган, кўришиб қолганимизда у уйда 200 га яқин бадий адабиёт тўплангани, ўзи, хотини ва ўғли ҳам ҳар кун китоб ўқишга вақт ажратаётганини айтди.

Мактабда Қаландар Абдуллаев деган адабиёт муаллими бўларди. Ҳар хафта битта китоб ўқиб, мазмунини, ибратли томонларини айтиб берарди. Ўқувчиларига эмас, ҳатто бошқа фан ўқитувчилари ҳам ўша китобларни ахтариб қолишарди.

Тажрибали ўқитувчилар фикрига кўра, бадий китоб ўқиган ёшларда фикрлаш қобилияти кучаяди, шунинг ҳисобига у барча фанларни яхши ўзлаштиради. Ҳўш, бундан 40 йил олдин Қаландар муаллим издошлари бу ақидани билишмайдими?

Агар эътибор қилган бўлсангиз, Президентнинг «Китоб маҳсулотларини чоп

этиш ва тарқатиш тизимини ривожлантириш, китоб мутолааси, китобхонлик маданиятини ошириш ҳамда тарғибот қилиш бўйича комиссия тузиш тўғрисида»ги фармойиши асосан катта ёшдагиларнинг китоб ўқишни тарғиб этишдаги масъулиятини кучайтиришга қаратилган. Чунки ҳар қандай жамият қудрати унинг аъзолари маънавий савияси билан белгиланади. Қолаверса, китоб ўқиш ота-онадан фарзандга ўтадиган бебаҳо фазилат ҳисобланади.

Китоб чиқариш, уни ўқишни ташкил қилиш борасида бир қатор ишлар қилинапти, тажрибалар ҳам йўқ эмас, аммо бу соҳада қатъий тизим йўқ. Айниқса, мониторинг юритилмайди. Биров талабага сотган китобидан топган даромадини «рағбат» деб тушунса, биров (албатта пули бор одам) беш ўнгаллаб китоб чоп эттириб, дўконлар пештахтасида чанг босиб ётган китоблари билан мақтанмоқчи бўлади. Бошқа биттаси эса таниш-билишларини ўртага солиб китобини айрим бюджет ташкилотларида соттиришга ҳаракат қилади.

Сўнги пайтда буюртма дегани бирорта мутахассиснинг диди билан ўлчанадиган бўлиб қолди. Ваҳоланки, бу иш аввало пастдан чиқиши ва коллегия тарзда амалга оширилиши лозим. Умуман маданиятчи жамиятда китоб

ёзган ҳам, китоб ўқиган ҳам рағбат, эътибор сезмоғи керак.

Шу ўринда бир тажриба тақдирини айтаётганимиз. Гуржистонда Шота Руставели асарлари қизлар сепида албатта бўлиши ҳақида эшитгансиз. Беш йил аввал фидойи зиёли М.Холмухаммедов билан шу тажрибани ўзимизда синиб кўрмоқчи бўлдик. Алишер Навоийнинг тўла асарлар тўпламини ўзбек қизлари сепига жойлаштиришни тарғиб қилдик. 5-6 та зиёли оилаларда бунга эришдик ҳам. Тажриба газетада, телевидениеда кенг ёритилди.

Тамом. Шу билан ташаббусга нуқта қўйилди. На ўқув юрти раҳбарлари ва на маҳалла маслаҳатчилари бу хайрли ишни давом эттиришга вақт топа олмади.

Ҳозирги тўйхоналар кутубхоналардан минг чандон чиройли ва салобатли. Демокриманки, кутубхоналарда аввало китобни сақлаш, мутолаа қилиш учун шароит яратиш керак. Пештоқларида ёки кириш қисмида янги адабиётлар рўйхати бериб борилса.

Қани энди «Маҳалла» жамоат фонди ижодий уюшмалар билан биргаликда ҳар бир хонадонда ихчам кутубхона ташкил этиш ташаббуси билан чиқса. Ҳеч бўлмаганда ижтимоий соҳа идоралари раҳбарларини танлашда улар ҳақидаги маълумотномага «Ки-

тоб ўқишга муносабати» деган банд киритилса.

Менимча, ҳозирда телевизор ва телефон совға қилинаётган турли танловлар фолибларига китоб ҳам қўшиб берилса, ёмон бўлмасди.

Охириги тақлифим: газета ўқишни китоб мутолаасига тайёрларлик дейиш мумкин. Ҳеч ҳисоблаб кўрганмисиз, бир тумандаги хонадоннинг нечтасига вақтли матбуот наشري кириб боради? Жуда кам. Негаки ҳозирги обуна ўштираувчилар (улар Самарқанд вилоятида 17 та) газета-журнал обунасини фақат идораларга расмийлаштиришади ва етказишади. Айрим обуначилар бу газета-журналларни йил давомида бир марта варақлаб ҳам кўрмайди.

Бу муаммонинг ечимини битта, у ҳам бўлса, бутун дунёдаги тажриба асосида обуналар фақат почта орқали хонадонларга уюштирилиши керак. Негаки, ҳарқалай, ҳозирги пайтда олис қишлоқларда ҳам сотишга улгурилмаган алоқа бўлимлари биноси турибди. Уларда газета, хат-хабар тарқатиш тизими шаклланган.

Битигимни савол билан тугатмоқчиман: сиз фарзандларингизда ўзингизнинг китоб ўқибётган сиймонингизни шакллантира оласизми?

Фармон ТОШЕВ

ЭРТАНГИ КУНГА — БУГУНДАН ҒАМҲЎРЛИК

Одобли, билимли, таълим-тарбияли қиз ҳаётда сира қоқилмайди. Келин бўлиб тушган хонадонини ҳам обод қилади. Оиласини асраб-авайлаб, жамиятга билимли ва салоҳиятли ўғил-қизларни тарбиялаб беришдек вазифасини сидқидилдан адо этади.

Президентимиз Шавкат Мирзиёев бу борада бўлғуси оналар — қизлар тарбиясига, саломатлигига алоҳида эътибор қаратиб, ғамхўрлик қилаётгани барчамизни бирдек қувонтирмоқда. Айниқса, 15-25 ёшли қизлар учун ихтисослаштирилган поликлиника ташкил қилиш ҳақидаги ташаббусларини ота-оналар яқдиллик билан қўллаб-қувватламоқдалар. Қизларимиз маънавиятини юксалтиришни ҳам бугун давлатимиз раҳбари олдимизга муҳим вазифа қилиб қўймоқда.

Чиндан ҳам бу борада қиладиган ишларимиз кўп. Қизларимиз орасида "замонавийлик"ни никоҳ

қилиб, миллий қадриятларимизга белисандлик билан қараш ҳолатлари ҳам кузатиляпти. Айрим ҳолларда беҳаёларча кийиниб, салом-алиқсиз юрган, эътибор шармсиз сўзлар чиқаётган қизларга ҳам дуч келяпти.

Шунингдек, интернетдан ҳам ҳамма яхши ниятларда фойдаланмаяпти. Телефонларни текширганимизда зўравонлик, шафқатсизлик, порнографияни тарғиб этувчи видео ва суратлар, шунингдек, дарс вақтида кўшиқ эшитиш, телефонларни стол устига қўйиб, диктафон орқали ёзувлардан фойдаланиш ҳолатлари кузатилмоқда. Айрим ўқувчилар ахлоқсизликни тарғиб этувчи ижтимоий сайтларга кириб, ундаги бемаъни ахборотларни телефонларига юклаб олмақда. Бундай ҳолат эса ўз-ўзиндан ёшлар ўртасида уятсизлик, маънавиятсизликнинг урчишига сабаб бўлади. Уларни энг аввало, оилада ота-оналари, яқинлари йўлга солиши, таълим муассасаларидаги ўқитувчи ва мураббийлар, оила ва маҳалла билан ҳамкорликда бу ишга жиддий киришиши бугуннинг долзарб вазифасидир.

Шу маънода коллежимизда ёшлар, айниқса, қизлар билан маънавий-маърифий ишлар самарадорлигини ошириш мақсадида ўтказилаётган "Сен Тўмарис, Сен Барчино, Зулфиясан!", "Муомала, либос ва биз", "Китобхонлик ва мутолаа маданияти", "Замонавий қизлар деганда қандай қизларни тушунаси?" каби мавзуларда давра суҳбатлари, тадбирлар, тренинглар барчада катта қизиқиш уйғотмоқда.

Қизларимиз эртанинг оналари эканини ҳаммамиз яхши биламиз. Ота-оналар, мураббийлар, маҳалла мутасаддилари оқила ва зукко қизларни тарбиялашдек масъулиятли ишда бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилсақ, келажакда набираларимиз тарбияси бекаму кўст бўлишини таъминлай оламиз.

Бу ишда ҳеч кимнинг четда туришга ҳаққи йўқ!
Бусида ТУРАБОЕВА,
Зарафшон компьютер
технологиялари коллежи
Хотин-қизлар қўмитаси бошланғич
ташкilotи раиси

Одатда таниқли инсонлар ҳақида мақола ёзиш бирмунча осонроқ. Сабаби, ҳофиз ёки актёрни халқ куйлаган кўшиги, уйнаган роллари орқали яхши билади. Шунинг учун ҳам машҳур инсонларнинг ижодий жараёнлари, келажакдаги режалари ҳақида суҳбатлар уюштириш газетхонларга қизиқарлироқ. Бугун сизга ҳикоя қилмоқчи бўлган қаҳрамонимиз ҳам республикага таниқли бўлмас-да, қилаётган эзгу ишлари, амалга ошираётган янги-янги лойиҳалари ҳеч бир таниқли кишиликдан кам эмас. Зангиота туманидаги “Абдуҳаким барака” фермер хўжалиги даласидамиз. Хўжалик аъзолари қиш фасли бўлишига қарамай, ариқларни тозалаб, баҳорги экинлар учун суе куйишга тайёрлаб кўйишибди.

– Хўжалигимиз асосан бошқа фермер хўжаликларига уруғ етиштириб бериш билан шуғулланади, – дейди фермер Шерзод Салихов. – Ўтган йили 7 гектар майдонга ғалланинг гром, супер, элита навларидан сара уруғ етиштирдик. Айти пайтда 15 гектар ернинг 4 гектариди интенсив бог ташкил қилинган. Бог қатор ораларига тўқсонбости экинлардан саримсоқпиёз экканмиз, яна плёнка остига эртаги сабзи уруғи ҳам сеиб кўйдик, чилла чиққандан сўнг эртаги карам экишни мўлжаллаб турибмиз.

Ўтган йили хўжалик аъзолари 12 гектар майдонга картошканинг фолука, артимис каби эрталишар навларини экиб, гектаридан 300-350 центнердан ҳосил олишди. Бу йил ҳам ушбу навлар қаторида радио, курага навларини етиштиришни режалаштираётган уста деҳқонлар ҳозирданок уруғ тайёрлашга киришишган. Юқори ҳосилдорликка эришиш учун биринчи навбатда, экинга оби-тобида ишлов бериш бўлса, агро-техник тадбирларни ўз вақтида қўллаш ҳам муҳим ўрин тутади. Бу борада фермер хўжалигида етарли шарт-шароит яратилган. Бултурги даромаддан картошка экадиган сажалка, ковлайдиган капалка машиналари сотиб олинди. Етиштирилган маҳсулотларни бозорга чиқариш учун юк машинаси бор. Юртимизда фермерлик ҳаракати иш бошлаган дастлабки йилларда фермер хўжаликлари техникани шу ҳудудга қарашли муқобил машина трактор паркидан ижарага олиб ишлатар, мулкдорларнинг аксариди техникадан муаммо борлиги сабаб анча навбат кутишга тўғри келарди. Бугун эса фермерларнинг етмиш фоизи ўз техникасига эга. Яқин уч йил ичида ММТПга фермер хўжаликларининг сай-ҳаракати билан замонавий ҳайдов тракторлари ва 3 та класс комбайни сотиб олинди.

– Ерларимиз унумдорлиги ва ҳосилдорлиги жиҳатидан қисман ғалла, картошка экишга мослашган, – дейди фермер хўжалиги иш юритувчиси Фазлиддин Салихов. – Бу ерда пахта, ҳатто памидор ҳам яхши ҳосил бермайди. Шу боисдан ҳам хўжалигимиз азалдан сабзавотчиликка ихтисослашган. Йил бўйи

йигитнинг шижоатиға нафақат жамоада, балки тумандаги ҳамкасблари ҳам қўйил қолишади. Болалигидан меҳнат қилишга ўрганган фермер ҳаётда ўз ўрнини топиш учун дастлаб бирон бир мутахассис бўлишни асосий мақсади деб билди. Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети тарих факультетини битириб фаолиятини ўрта мактабда ўқитувчилик қилиш билан бирга Навой жамоа хўжалигида эл қатори оддий ишчиликдан бошлади. Ўша

рени самарали бошқариш” мавзусида магистрик диссертацияси устида илмий изланиш олиб борадман, – дейди фермер. – Илмий ишнинг моҳияти шундан иборатки, бугун барчамиз учун зарур бўлган қишлоқларда ижтимоий соҳани ривожлантириш учун қурилаётган ёки реконструкция қилинаётган мактаб, шифохона, қишлоқ врачлик пунктлари, аҳолини ичимлик сув, газ, электр энергияси билан таъминлаш ҳамда йўللарни соз ҳолатга келтиришда маҳаллий бюджетдан ажратиладиган маблағларни манзилли жойига етказиб беришни таъминлаш тизимини қайта кўриб чиқиш вақти келди. Чунки бугун “Халқ қабулхоналари”га келиб тушаётган мурожаатларда айнан ижтимоий соҳани ривожлантириш бўйича жуда кўп муаммоларга дуч келямиз. Оддий бир мисол, уста деҳқон экинига сув куйиш учун эртаю кеч тиним билмайди. Экин қониб сув ичса, эгзатлар бошидан охиригача бир текис намланса деҳқон кутган ҳосилини олиши мумкин. Ижтимоий соҳани ривожлантириш ҳам шундай, ҳукуматимиз томонидан ажратилаётган маблағларни ўз вақтида назорат қилиб ва бунинг молиявий томонлари қайта кўриб чиқилса, республикаимизнинг олис қишлоқларида ҳам ижтимоий объектлар обод бўлади, аҳолининг фаровонлиги ошади. Бу соҳани чуқур ўрганишда ўн беш йиллик тўплаган тажрибам астқотяпти. Кузатувларимни илмда қўллашга ҳаракат қилияман. Насиб қилса, бу мавзунда янада кенгайтириб докторлик диссертацияси устида илмий изланиш олиб боришим ниятим бор. Агрофирмаимиз фаолият кўрсатаётган “Чувалачи” қишлоқ фуқаролари йигинида аҳолининг 90 фоизи деҳқончиликдан турмуш кечиради. Маҳалладошларимиз меҳнаткаш, етиштирган маҳсулотини шаҳарликлар дастурхонига ўз вақтида тортиқ қилишади. Эндиги режа – тайёр хомашени фақат бозорга олиб чиқавермасдан, балки уни қайта ишлаш, аҳолини мева-сабзавот маҳсулотларига бўлган талабини қондириб, чет элга ҳам экспорт қилиш. Яқин йиллар ичида бу истиқболли лойиҳалар ҳам натижасини кўрсатади.

Ҳа, ишбилармон фермернинг гапларида жон бор. Алехида таъкидлаш ўринлики, Президентимиз маърузаларида “Бугунги фермер фақат деҳқон бўлиб қолиб кетмасдан, тадбиркор, ишбилармон, иқтисодчи, керак бўлса, ҳамма соҳани қамраб оладиган дипломант бўлиши керак”, деган эдилар. Қаҳрамонимиз Шерзод Салиховда эса бу хислатларнинг барчаси мужассам.

Бектош ИСМОИЛОВ,
“Оила ва жамият” муҳбири

ИЛМНИ АМАЛИЁТДА ҚўЛЛАГАН ФЕРМЕР

12 нафар ходим доимий иш билан банд. Мавсумда эса иш ҳажмининг ортишига қараб 20, 25 нафар ишчи оламиз. Хўжалигимиз ҳудудида “Навоний миришкор” агрофирмаси ташкил этилган. Бугунги кунда агрофирма ҳудуддаги 117 та фермер хўжалигига хизмат қилмоқда. Бу ерда агроном, иқтисодчи, ҳисобчи, компьютер оператори, иш юритувчи лавозимларида меҳнат қилаётган тажрибали мутахассислар фермерларга консалтинг хизматларини кўрсатади. Негаки, бугун фермер даладан мўл-кўл ҳосил олиш билан бирга иқтисодни ҳам, компьютерда иш юритишни ҳам пухта билиши, бир сўз билан айтганда, замон талабига жавоб бериши керак.

Замон билан ҳамнафас яшаётган фермер хўжалиги раҳбари Шерзод Салихов уddaбуронлиги, ишнинг кўзини билгани боис ишчилар ҳам ўз вақтида рағбатлантирилмоқда. Бугун ҳар бир ишчи қилаётган меҳнатидан манфаатдор. Энди 35 ёшни қаршилаган бу

пайтданок маҳалладошлари ҳаёти, турмуш тарзини яхши ўрганган, одамлар билан мулоқотга тезда киришиб кетадиган ташаббускор фермер 2014 йилда Ўзбекистон Либерал демократик партиясидан Халқ депутатлари Зангиота туман кенгаши депутати ҳамда Халқ депутатлари Тошкент вилояти Кенгаши депутатлигига сайланди. Бугун муаммоларни атрофлича ўрганиб жойида ҳал қилишга ўрганган, доим халқ дardini эшитишга кўзлари ёниб турган фермер партиянинг туман Кенгашида жамоатчилик асосида тадбиркорлик ва фермерлик масалалари бўйича раис ўринбосари лавозимида самарали меҳнат қилмоқда. Мазъулиятни ҳис қилиб, доим изланиб яшашга одатланган қаҳрамонимиз Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридиги Давлат бошқаруви академиясининг магистратура босқичида таҳсил олмоқда.

– Айни пайтда “Маҳаллий бюджетлар, ижтимоий соҳа харажатла-

ЎЗБЕКИСТОН ФЕРМЕРЛАРИ КЕНГАШИНИНГ 2016 ЙИЛДАГИ ФАОЛИЯТИ САРҲИСОБ ҚИЛИНДИ

Пойтахтимизда Ўзбекистон Фермерлари кенгашининг 2016 йил якунларига бағишланган йиғилиши бўлиб ўтди.

Ўзбекистон Фермерлари кенгаши раиси С. Турдиев ва бошқалар мамлакатимизда фермерлик ҳаракатиға катта эътибор қаратилаётганини алоҳида таъкидлади.

2017 йил 1 январь ҳолатига кўра, мамлакатимизда 160 минг 300 дан ортиқ фермер хўжалиги фаолият кўрсатмоқда.

Қишлоқ хўжалигини жадал ривожлантириш ва модернизация қилиш, кўп тармоқли фермер хўжаликларини ривожлантириш, давлат буюртмасига биноан қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари

етиштирувчи фермер хўжаликларини молиявий соғломлаштириш асосида ички ва ташқи бозорнинг эҳтиёжлари учун озиқ-овқат маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш мақсадида 2016 йилда Ўзбекистон Фермерлари кенгаши ва унинг тизим ташкилотлари томонидан фермер хўжаликларига уч юздан ортиқ семинар ва давра суҳбати ўтказилди. Соҳа мутахассислари томонидан Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вилоятлар ҳокимликлари ҳамда тегишли вазирлик, идоралар мутахассисларини жалб этган ҳолда ерларнинг мелиоратив ҳолатини яхшилаш, пахта-ғалла, мева-сабзавотчилик ва бошқа қишлоқ хўжалиги маҳсулотларини етиштиришда энг илғор агротехник тадбирларни қўллаш ҳамда ҳазирчилик, паррандачилик, асаларичиликни ривожлантириш бўйича тегишли тушунтиришлар берилди.

– Фермерлар учун яратилаётган кенг имконият ва шароитлар бизга ўзгача руҳ бағишлаб, янада самарали меҳнат қилиш, мамлакатимиз равнақи, халқимиз фаровонлигиға муносиб ҳисса қўшишга ундамоқда, – дейди Қўнрай туманидаги “Истиқлол – Шукuroва Г.Н.” фермер хўжалиги раҳбари Гузал Шукuroва. – Шу боис фермер хўжалигимизда ҳар йили мева ва полиз экинларнинг ҳосилдорлиги оширилиб, қўшимча шартномалар тузилаётир. Бу борада Фермерлар кенгаши бизга таянч ва мададкор бўлаётир. Фермерларга солиқ имтиёзлари берилиб, банк кредитлари билан таъминланмоқда, уларға лизинг хизматлари кўрсатишда, ўз маҳсулотларини экспорт қилиш ва инвестицияларни жалб этишда кўмаклашилмоқда.

Мева-сабзавот маҳсулотлари етиштиришға ихтисослаштирилаётган 66 та туманининг экспорт салоҳиятини юксалтириш, мева-сабзавот маҳсулотларини сақлаш, қайта ишлаш, қаддоқлаш ва экспорт қилиш бўйича зарур инфратузилмани янада ривожлантириш билан боғлиқ масалаларни ҳал этиш борасида вазифалар белгиланди.

Шаҳноза МАМАТУРОВА

“КЎЗ-ҚУЛОҚ” БЎЛ – “КЎЗ” БЎЛ, “ҚУЛОҚ” БЎЛ...

ёхуд оиланинг “вестибуляр аппарат”и

Нуронийларимиз қирқ-элликка кириб қолган фарзандларига ҳам ўғит бериб чарчамайдилар: “Ҳай, болангга “кўз-қулоқ” бўл, ҳозир айна тоғи кетадиган ёшда у, ҳазир бўл, боҳавар бўл...”. Уйлаб қарасак, барча кексалардан эшитадиганимиз, қулоқларимизга сингиб кетган бу панднинг ҳеч бир янгилиги йўқдай, ҳай, кекса одам, эзмаланиб гапираверади-да, энди кап-катта олий маълумотли одам, шунча йил тарбия, маънавият соҳаларининг ичида юриб, шуни билмасак, нима қилиб юрибмиз, деб қолишимиз ҳам мумкин. Аммо... уйимизнинг фаришталари бўлган нуронийларимиз бир нарсани билмасдан гапиришмайди, бежизга “қари билганни пари билмас”, дейишмайди-ку...

поездиндан, – сериалга шўнган она ўғлини жеркиб солади. – Ҳозир уйинг куйгур Синдура Видияни ўлдиргани йўлга чиқди...

– Ая, бир қарасангиз нима қилади, – йиғламсираб деди бола. – Ахир, математика ўқитувчисиз-ку...

– Бор, ана, даданг бекор ўтирибди, буғалтир одам, масалангни “шест секунд”да ечиб беради. Ҳа, айтганча,

Ота аччиқланиб ўрнидан туради-ю, қизини етаклаб ташқарига чиқади. Эшикни қарсиллатиб ёлди.

Ҳўқизини сотиб, пулини белга тугиб, қизининг битикларини наشريётга олиб боради. Унга-бунга чой-пой олиб, ериб, юз нусхалик шапалоқдай китобча чиқартиради. Қизи ўқийдиган коллежда китобчанинг тақдимотини дабдаба билан ўтказди. Тадбирга

нима қилиб ўтирибди?

Ширакайф отанинг ҳуши бошидан учди. Мониторда намоён бўлган сайтдаги беҳаё лавҳаларга қараб бақрайиб қолди.

... Коллежда ўқийдиган қизи онасига хараша қилади:

– Уяламан бу телефонни кўтариб юришга, – дейди оёқ тапиллатиб. – Бувам замонидан қопкетган...

– Буванг у ёқда турсин, отанг ҳам бундай тилпонларни тушидаям кўрмаган, қизим, – она қизини тинчлантиришга уринади. – Шу “қизил”и билан “яшил”ини босиб, “алло-лаббай” десанг, биз қаерда юрганингни билиб турсанг бўлди-да. Бошқа “ажибужу”сини нима қиласан? Кошки арзон бўлса ўша “смартфон” деганинг... Ўнта қўйнинг пули экан... Уша қуни янги чиққан қизқичи айтди. Битта сенга ўхшаган тилпон жинниси емей-ичмай, “ролтон” чайнаб, охири сотиб олибди, ўша савилни.

– Замондан орқада қопкетгансиз, – маҳмадоналик билан онасига ўшқиради қиз. – Ҳозир интернет асри. Интернетда шуғулланмасам, ўқишга қандай қираман?

“Меҳрибон” ота тантиқ қизининг ёнини олди. Бозорга чиқиб, ўзи қандай ёқишни ҳам билмайдиган ўша матоҳни қизига олиб берди. Бир ойдан сўнг онани коллежга, ота-оналар мажлисига чақирди. Она мажлисдан қизариб-бўзариб қайтди.

– Дадаси, – деди қаловлиниб. – Қизининг довласи мажлисда ёмон гапирди. “Болангизга қиммат тилпон обберманг”, деди. “Кимнинг тилпони кўлидан олиб қўйган бўлсак, мажлисдан кейин бизга учрашинг”, деди. “Ичини бирга очиб кўрамиз, агар... юзингиз чидаса...”, деди. Ёнига бориб, тилпонни олишга ҳайқидим. Энди нима бўлади, шунча пуллик нарса... Тилпонда ўзи нима бўлиши мумкин-а?

... Бундай лавҳаларни яна кўллаб келтиришимиз мумкин. Серзарда ва жижаки бўлиб бораётган ўсмир ўғлини бир тинглаб кўришга вақт тополмаётган ота хусусида... Уйига “дугонаси”нинг қимматбаҳо тақинчоғини тақиб келган қизига “ярашипти” деган она хусусида... Фаҳмига бормасдан синглисига хорижий тилда уят сўз ёзилган кийим совға қилган она ҳақида...

Эътибор берсангиз, буларнинг барчаси замирида биргина иллат ётганига гувоҳ бўласиз. Ёни оиладаги мувозанат бузилган. “Кўз-қулоқ” бўладиган кўзлар сўқир, қулоқ кар... Улар ёнидагилар тугул ўз қалбидеги тўфон гирдобларни кўрмайдилар, ўз кўнглининг нидосини-да эшитмайдилар...

Дарвоқо, инсон танаси мувозанатини таъминлайдиган вестибуляр аппарат бежизга айнан кўз ва қулоқнинг ёнида жойлашмагандир? Айтганча, яна бир гап, усталар текисликни ўлчашда ишлатадиган, ўрчисига “уровень” деб аталадиган, шишага қамалган сув ўртасидаги “муаллақ томил”си ўйнаб турадиган асбоннинг яна бир номи негадир “шайтон” экан...

Нуриддин ЭГАМОВ,
журналист

пульт қаерда, тополмайман...

Бола қўшни хонада футбол кўраётган отасининг ёнига боради.

– Дада, масалам...
– Ҳа, қани, ошир, – унга парво қилмай, ўрнидан туриб кетиб телевизорга бурнини тирайди ота. – Ур... хе лапашанг...

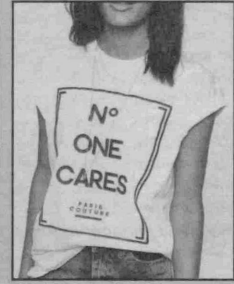
– Дада...
Ниҳоят биринчи “тайм” тугаб, ота дарсликни қўлига олди:

– Хў-ў-шшш... Бунинг лотинча экан-ку, ота қиррилчага ўқиганмиз-да...

... Ота қизини тахририятга етаклаб келди. Муҳаррирга келиб гапирди:

– Муштдайдиган шеър ёзади. Мана, кўринг, момосига бағишлаб ёзгани, буниси аммасига, буниси холасига, синглисига, устозига... Бу ёқда Ватан ҳақидагилари ҳам бор... шуларни чиқариб беринг, битта чой биздан, яна хизмат бўлса айтувинг...

Муҳаррир компьютерда “лотинча-қиррилча” аралаштирилиб, савдосизларча кўчирилган битикларга қараб, бош чайқайди. Бўлмади, дейди, қизалоққа ҳали кўп ўқиши кераклигини эринмасдан тушунтиради.

телевидениедан одам чиқиб, шеър ўқийдиган “казо-казо” шоирларни тақлиф этди. Тушликка “тандир” осилганидан боҳабар “казо”лар тамшанганларича “истеъдодли ёш ижодкор”ни деярли ўзбек адабиётининг ёрқин юлдузчасига чиқариб қўйишди. Оқибатда қиз на ўқийшининг бошини тутди ва на хунарни...

... Хорижда ишлаб келган ота ўқишга таралдув кўраётган ўғлига компьютер совға қилди. Ўғил узукун хонасига қамалиб оладиган бўлди. Ота хурсанд. Жўраларига мақтаниб ҳам қўяди: “Мен битта “кнопка”сини босганим билмайман, ўғлим “шаққиллатиб” ишлайди. Бу туришда прапессир бўп кетади-ёв...”

Бир куни “бўлғуси прапессир”нинг тоғаси меҳмонга келиб қолди. Оласидан жиянининг ўқишларини суриштирди. Жиян уйда йўқ эди. Тоға секин унинг хонасига кириб, компьютерини ёқди. Интернетга уланиб, “история”ни текширди. Сўнг нариги хонада маст бўлиб қолган поччасини чақирди:

– Қаранг,
“прапессир”ингиз интернетда “шаққиллатиб”

МИНГ ШУКРГА АРЗИГУЛИК МЕХР

Она ва бола – эътиборда

“Бугун аввалгидан кўра узоқ, жуда узоқ яшашни истайман. Куйлагим, кулгим, ёзгим, ёнгим келаверади. Бахтдан йиғлайман. Гоҳ уммондай кучли, гоҳ томчидай жимман. Дилимда қадрдон кўшиқ яралади, қонимда созланади, тилимга кўчади, энг буюк кўшигим - аллам! Боиси, Тангрим мени суюклилар сафида эканимни исботлади ва фарзанд деб аталмиш мукофот билан сийлади.

Оналик! Мен қадрлаб ўқийдиган китоблардан бирида унга “Аллоҳнинг инояти билан авлодлар занжирини жисми бекам зурриётлар билан улашга қодирликни туйиш саодатидир”, деб таъриф берилди. Нақадар ҳақиқат. Боламнинг тириклик қуввати менинг вужудимда эканини ҳис этган ва тириклигимнинг сўнгига қадар уни сева олишимга кучли ишонч ва қатъият сезган сонияларимнинг ўзи беназир. У менинг қайта яратилганим, янги дунёдаги менимдир!”

Кундалигимга қораланган ушбу лавҳаларни қайта ўқир эканман, тилимда беҳисоб шукр жаранглайди. Бугун Ватаним мен каби минглаб, миллионлаб ёш оналарга соғлом ва бахтли болаларни тинч ва осуда осмон остида дунёга келтириш, улғайтириш, тарбиялаш имконини, йиллар ўтиб фарзандларнинг ёруғ камолидан умид қилиш ва бунга ишониш бахтини берди. Саодатлар улуғи бўлмиш оналикни дорилмон кунларда, эъзо ва эътиборда ўтказиш шароитини яратди. Айниқса,

бола тақдирига у ҳали дунёга келмасидан қайғуриш масаласининг устувор қилиб қўйилгани давлатимизнинг улғу аждодларимиз, маърифат ва кучли салоҳият соҳиби бўлган бобокалонларимиз йўлини тутаётганидан нишонандир. Яъни, бўлажак оналарни ҳар томонлама эътиборга олиш, уларни оналикка тайёрлаш масаласи, қолаверса, вужудда миллат давомчисини улғайтираётган ҳомиладор аёлларнинг саломатлиги, руҳий ҳолатидаги ўзгаришларни кузатиб бориш муҳим масалага айланди. Шифохона ва туғруқхоналар, оилавий, кўп тармоқли поликлиникалар, скрининг эътиборга марказлари моддий техник базасининг мустаҳкамланиши, малакали тиббий кадрлар билан таъминлангани, кенг ва шина хоналарнинг она ва бола хизматига топширилгани ҳавасингизни келтиради.

Мамлакатимизда оналик ва балаликни муҳофаза қилиш тамойилининг изчил йўлга қўйилган, соғлом она ва бола концепциясининг амалиётдаги тадбиқлари юртимизда соғлом авлоднинг шаклланишига мустаҳкам асос бўлиб, бу каби эзгу саъй-ҳаракатлар дунё ҳамжамияти эътирофига ҳам эришаётир.

Ўзбекистондай туну тонглари тинч ва осуда ўтадиган юртимнинг иқболига, фарзандларини ишга, ўқишга беҳавотир кузатадиган бахтиёр оналарнинг толеига кўз тегмасин.

Шу онда ҳаёлимни шафқатсиз уруш майдонига айланган давлатларнинг ўққа тутиб турилган туғруқхоналарида ёки қайсидир жанггоҳнинг ўзида

туғилган гўдакнинг чинқириви бузади. Бугуннинг ўзида жаҳонда миллионлаб гўдак ана шундай шум тақдир билан, ё жиҳод майдонида, ё аллақандай вайроналарда дунёга келиб, шу ернинг ўзида нобуд бўлаётганини, афсуски, яхши биламиз. Аллақандай пуч ғояларга эргашиб, террористлар оғушига тушиб қолган онгсиз ва иймони суст аёллар ана шундай бебахт гўдакларни дунёга келтирмаяпти, деб ким айта олади?!

Бундан ташқари биз сирдан ҳавас билан қарайдиган, жуда кўп ривожланган мамлакатларда аҳолининг аксарият қисми, уй-жойсиз, кўча-кўйда, вайроналар орасида, ер тўлаларда, ҳаттоки, ахлат уюмлари ёнида базўр кун кечириб келадилар. Ачинарлиси, шу ерда бебахт, тақдир шум гўдаклар ҳам туғилаверади. Уларнинг тақдирига на давлат, на ҳукумат ва на аслзода ватандошлар қизиқиб, қайғураётганлари йўқ.

Яқинда “Китоб дунёси” газетасида бир ҳикояни ўқиб, ҳайратландим. Унда ёзилишича, бир оиланинг беш ашарлик қизчаси телевизорни бузиб қўяди, ота-

онаси келиб, унга роса дакки беришади. Телевизорнинг орқа томонидан жуда бадбўй хид келаётганини сезган ота қараса, аллақанда оқват уюмлари, турли меваларнинг қолдиқлари тўпланиб, ачиб ётган экан. Қизчадан бунинг сабабини сўраганида, у “Африкадаги оч болаларга оқват бергандим” деб жавоб беради.

Ҳозир дунёда миллионлаб ойнаҳор болалар, ночор оналар ёрдамга, меҳр ва эътиборга муҳтож. Шуларни билиб, англаб туриб ҳам ўз ҳаётингиздан, яхшигина тўйиниб, иссиқина ётоғида, бағрингизда ором олаётган гўдакларингизнинг бахтидан, китобларини еру кўкка ишонмайдиган ўқувчи қизалоғингизу қаттиққўл домласининг топширигини бош кўтармай бажарётган талаба ўғлингизнинг ёруғ толеидан нега қувонмаслингиз, бунга шукр қилмаслингиз керак!?

Оналик ва балалик. Бу улғу тушунчаларнинг кадр-қимматини Ўзбекистончалик баланд тутадиган, она ва бола учун меҳр ва эътиборини аямайдиган, буларнинг барини миллат эртаси ва келажаги йўлидаги эзгу иш деб биладиган эл дунёда топилмаслиги, шубҳасиз. Зеро, сеvimли ёзувчимиз Ўткир Ҳошимов таъбир этган “дунёда энг гўзал аёл-ҳомилдор аёл, ундан-да гўзал аёл бола кўтариб турган аёлдир”, деган ҳақиқатни ҳам бизнинг ҳалқ эътироф этади. Ишонч билан айтиш керакки, онаю бола кўраётган бу меҳр асло бесамар кетмайди. Бу юртнинг Ватанидан меҳр ва эътибор кўраётган оналарию болалари ҳали кўп улғу ишларга қодирдир.

Дилнавоз ҚҮЛДОШЕВА

КЕЛИН КЕЛДИ,

ЁР-ЁР

“Юрган дарё, ўтирган бўйра”. Қамашлик ҳамкасб укам Адҳамжоннинг тўйида иштирок этиб, бу мақолнинг турган битгани ҳикмат эканига амин бўлдим. Минг марта эшитгандан кўра, бир марта кўрган баириб яхши экан!

ин уйга олиб киришади. Бундан унча ҳайрон қолганим йўқ. Ҳайрон қолганим: келин машинадан тушиши билан унинг оёғининг тагига кўй сўйиб, қонини келиннинг туфлисига суртиб қўйишгани бўлди. Қизиқувчанлигим тутиб, дарров кўвнинг отаси Хайрулла Абдулазизовни саволга тутдим. Нега бундай қилишди?

– “Бу удум келин кўйдаи ювощ, мулойим бўлсин, деган ниятда бажарилади. Батафсилроқ айтадиган бўлсам, келин-куёвга бошқа бир оиладаги эр-хотин “ота-она”лик қилади. Уларни “вакил ота, вакил она”, дейишади. Улар кўвнигида келини машинадан тушириб олади. Келиннинг пойига кўй ёки кўзичоқ сўяди. Яна нима атаган бўлса, шуларни беради. Кейин бир умр борди-келди қилишиб, келин-куёвни ўз фарзандидай кўришиб, оилада фарзандлар туғилганида худди ўз фарзандидай қувонади. Икки оила бир умр қадрдон бўлиб яшаши. “Вакил ота ва вакил она”ликка кўп фарзандли, намунали оила аъзолари танланади. Тўй кунини келиндан “вакилингни фалончига бердингми”, деб сўралади. Келин ўз тоғаси ёки акасига вакилини бергач, шу вакил гувоҳлигида мулла томонидан никоҳ ўқилади”.

Ажойиб, халқимизда “бир болага етти қўшни ота-она” деган мақол бор. Бу удум ҳам ана шу мақолга ўхшаб кетар экан. Келин-куёвга учта ота-она. Қизик-а!

Бундан ҳам қизиғи ичкарида бўлди. Бўсағага улғу ёшли момолардан бири ётиб олиб “ириллай” бошлади. Ҳайронлигимни кўрган уй соҳибаси Сайёра Холиёрова бунга изох бера кетди: – Бу “ит ириллади” деган удум. Бу келин-куёвнинг шу момодай кекса-риб, кўп яшасин, деган яхши ниятда бажариладиган удумларимиздан бири. Ичкарига киргач чимилдиқ тутулиб, чироқ айлантирилади. Келин-куёвнинг кўлтиғига чақалоқ солинади. Буларнинг ҳаммаси тарбиявий аҳамиятга эга ва яхши ният бор тағ замирида.

Ҳа, қандай бебахт урф-одатларимиз бор-а! Уларнинг бари қанчадан-қанча йиллардан бери авлоддан-авлодга мерос бўлиб келмоқда. Бундай ас-

Унутилмас удумлар

рий, ҳаёт чиғирикларидан ўтган урф-одатларга амал қилиб кам бўлганимиз йўқ. Менталитетимизга ёт урушлар эса узоққа бормай, ўз-ўзидан йўқолиб кетаверади.

Ичкаридаги удумлар тугагач, бир йўла “Келин салом”ни ўтказиш учун ёшу-қари ташқарига чиқишди. Ҳовлида ҳар бир қиз эшитишни орзу қилиб яшайдиган ёр-ёр садоси янграй бошлади...

- Одамлар-у, одамлар, Сабо елди ёр-ёр.**
- Хонадонга иббо билан Келин келди ёр-ёр.**
- Тўйхона бу – муродхона, Уйнабу кулин, ёр-ёр.**
- Икки ёшнинг бахтин тилаб, Ният қилинг, ёр-ёр.**

Назира БОЙМУРОДОВА, Муаллиф олган суратлар

Танишларимда бири олий ўқув юртига ҳужжат топширган икки сингли ва уларга кўз-қулоқ бўлиш учун опаси шаҳарга келаётганини, меннинг уйимда яшаб туришини сўради.

ЯХШИЛИККА ОТИЛГАН ТОШ

Ичимдаги гаплар

ларга нима бўлган, ўзи? Нега яхшилик, меҳр-муҳаббат, оқибат, инсонийлик туйғуларининг оҳори тўкилиб, қадрлари ерларчин бўляпти? Меҳмондўстлик билан боғлиқ бошимга тушган бу савдоларда ўзимнинг ҳам айбим борми, бўлса у нима? Мен қаерда хато қилдим ва қиялман?...?

ДУНЁ ЯХШИЛИК ПОЙДЕВОРИГА ҚУРИЛГАН...

Таниш-билишлар тилидан "Шаҳарга боргандим, фалон қариндошимникида турмоқчи эдим, рўйхушлик беришмади", "Қишлоқдан узоқ қариндошимиз келибди, уйда ҳаловатим йўқ", деган гап-сўзлар қулоғимга чалинганида "меҳмонбозор"лардан оғинардим. Демак, шаҳарликларнинг меҳмонлардан беэтиб қолгани беқорига эмас экан. Ҳаммага бирдек ёқшининг, кўнглини топишнинг иложи-имкони йўқ, бу - аниқ. Лекин... Дунё яхшилик пойдевориغا қурилган-ку! Бу пойдевор нураса ҳаммаси тамом, муддаоим кўрқинчли туюлса ҳам айтаман: Қиёмат қоим бўлади-ку! Наҳотки, одамлар учун бир-бирига жилмайиб салом-алик қилиш, чин дилдан ҳол-аҳвол сўраш ва миннатдорона, самимий муносабатда бўлиш қийин бўлса? Яхши одамларни учратиш, яхшилик қилишдан завқланган урф-фалон қолдими? Бу савдоларга жавоб тополмайман, балки сиз менга ёрдам берасиз?...?

ДИЛДОРА
Тошкент шаҳри

танишимнинг юзи иссиқлик қилиб ноилож қизларни ижара уйимга қўйдим. Кишининг салом-алигига қараб баҳо берилади. Меҳмонларимни эшикдан қаршилаётим "Ассалому алайкум", дея пешвоз чиққандим, энсаси қотган одам бўлиб:

– Ҳмм... Яхшимсиз?! – деб жериканнамо сўрашиб қўйишди. Ичимдан зил кетдим: оббо, фаросати ҳаминқадар қизлар билан қандай яшар эканман-а?

Буниси ҳолва экан. Дастурхон ёзиб, меҳмоннинг ҳурмати учун ош-нон қилганимда ҳам чимирилиб ўтиришди. Кейинги кунларда ҳам меҳмонлар билан ўртаимиздаги "душман" кайфият ўнгланмади. Уларга қандай муомала қилишни билмай бошим қотади, эрталаб уйғонганларида салом-алик, ҳол сўрашлар йўқ, гўёки мен уларнинг уйда бир неча кундан бери ош-нонга шерик бўлиб ўтирган сиғиндидек, менга кўзлари тушса хўмрайиб олишади. Одамга ноқулай бўларкан, бундай ша-

роитда бегоналар билан яшаш. Аммо начора, дунёда одамийлик, яхшилик, савоб деган гаплар бор. "Нега менга кўпол муомала қиласанлар? Арпангни хом ўрдимми ё олдиндаги ошингни едимми?!", деб уйдан ҳайдаб соладиган юзи қаттиқ эмасман. Бироқ...

Кўнгил экан-да, фаришта эмасмиз, ахир, бандамиз, кўнглим оғриди. Ўзи яхшилик қилгани кўрқиб қолгандим. Майли, одамлар мени ёмон десин, лекин энди бировга яхшилик қилганим бўлсин, деб астойдил аҳд қилгандим. Бировга меҳр билан қўл узатдим, уйимда яшаб юриб йиққан-терганларимни "супуриб" кетди. Бошқасига бағримни очдим, ижара ҳақиға деб асраб қўйган пулимни ўғирлади. Бири тўхмат тошларини отиб кетди. Яна бошқаси сабаб иссиқ жойим совуб, бир неча ой саргардон бўлдим. Энди мана булардан тушуниксиз совуқ муомала... Одам-

ОҒЗИМ КУЙГАНДИ...

Табиатан феълим инжиқроқ бўлгани учунми бегона одамлар билан тил топишим қийинроқ кечади. Бунинг устига ижарада турман, уй-жойинг тайин бўлмаганидан кейин рўзгор анжомлари ҳам шунга яраша бўлади. Уйимда ортиқча уч-тўрт кишига мўлжалланган кўрпа-тўшак, идиш-товоқ йўқлигини ўйлаб бир хижолат бўлсам, уй эгаси келиб қолса уйдаги бегона одамларни кўриб қаттиқ гап қилмасман, дея минг ўйга ботдим. Шунаси ҳам бошимдан ўтганди-да. Аввалги ижара уйимга қишлоғимдан келган абитуриент қизларни, кўз-кўзга тушади, одамгарчилик, қолаверса савоби бор, дея, бир – икки кунга қўйгандим. Қутилмаганда уй эгаси келиб қилиб "сен менинг уйимда ижарачи қўйиб пул топаёсан", деб роса жанжал-тўполон қилган, ҳамқишлоқ қизларнинг олдига кириб: "Бу қизга неча пулдан тўлаёсанлар", деб сўроқ-саволга тутган, бу дилхиралликларнинг охири менинг сарсон-саргардонлигим ва бошқа ижара уйга кўчиб ўтишим билан тугаган эди. Оғзи куйган қаттиқни ҳам пуфлаб ичади, дейишади, лекин менга ўхшаган кўнгли бўшлар оғзини минг марта куйдириб олса ҳам, қайноқ шурвани ҳуриллатиб ичмоқчи бўлаверар экан.

САЛОМДАН КЕЙИН ТУҒИЛГАНЛАР

Абитуриентлар билан боғлиқ савдолар озори унутилмаган бўлса-да,

НОТАРИУС НАҚДГА ИШПАЙДИМИ?

Р и з қ -насиба тортиб, пойтахтда ишлаб, яшаб қолганман. Оилам билан ижара уйда турамиз. Фарзандли бўлгач, яшаб турган уйимиз торлик қилиб, янги ижара уй излашимга тўғри келибди.

Янги ижара уйга кўчиб ўтишдан олдин уй эгаси нотариал идора билан ижара шартномаси расмийлаштиришимизни айтди. Албатта, унинг таклифини маъқулладим.

Аввалги уйимизда ҳам ижара шартномаси асосида яшаганим сабабли, ҳуқуқий асосда ижарада яшаш ижара олувчиға кўп хижатдан фойдали эканини биламан. Ижара шартномасини расмийлаштириш учун нотариал идорага бордик. Ҳужжатларни тайёрлаб, шартномани имзоладиқ. Ижара шартномасида "давлат божи ҳамда ҳуқуқий ва техник тусдаги ҳаракат амалга оширганлик учун белгиланган ҳақ ундирилди" деб йиғирма опти минг қирқ саккиз сўм кўрсатилганди. Уй эгаси пластик қармоққасидан бу суммани тўлаган эди, нотариал идора ходимаси терминал орқали қабул қилинган тўлови давлат божи эканини ҳуқуқий ва техник хизмат ҳақи фақат нақд пулда қабул қилинишини айтиб "бир юз ўттиз минг сўм бўлади", дея хотиржамлик билан эълон қилди. Уй эгаси икковимиз бу ҳолдан ҳайрон бўлиб, елка қисдик. Тўғриси, мен аввал ҳам бундай ҳолатга дуч келгандим. Олдинги ижара уйимнинг эгаси нотариал хизматлар сарф-ҳаражати уйим тўлашимни айтганди. Ушанда ҳам давлат божи учун кассага пластик қарточкам орқали тўлаб, тахминан саксон минг сўм нақд пулни нотариал идора ходимининг қўлига тутқазган эдим. Кейинчалик нотариал идора ходимлари мендан ноҳақ ва ноқонуний пул ундирди, деб ишимдан афсусландим. Бу гал ҳушёрлик қилдим ва ходимага: "Бизда нақд пул йўқ эди. Сиз шу суммага квитанция ёзиб берасизми, кассага бориб пластик қартадан тўлардик", дегандим, кўполлик билан: "Сизга тўлов нақд пулда амалга оширилади, дейилди-ку!", деди.

Сиз нима дейсиз?

– Унда ишонч телефонига кўнгирик қилиб, сўрай қоламан, – деган заҳотим икки-уч ходим ўзаро шивирлаб, бизга муомаласи ўзгарди ва секингина: "Майли, ака, яхши боринглар", деб гўёки бошқа мижозлар билан муомаласида давом этди.

Нотариал идора ходимлари уялмасдан очик-ошқора ҳалқинг пулини шилаяпти. Тагин нақд пул масаласи муаммога айланган бир пайтда! Соҳа ходимларини "мушугини пишт" дейди-деган одам йўқми? Ўзи нотариал хизматлар ҳақи ким томонидан ва қай тарзда белгиланади? Илтимос, шу ҳақида мутахассислар фикрини берсангиз.

С. АМИНОВ,
Тошкент шаҳри

Сўранг, жавоб берамиз

ҚАНДАЙ КЕЧИРИМ СЎРАШ КЕРАК?

– Болам айб иш қилиб қўйганда, уни қандай қилиб узр сўрашга ўргатсам бўлади?

Лайло ШОКИРОВА, Андижон вилояти

Сурайё АЗИЗОВА, оила психологи:

– Болани узр сўрашга ўргатиш учун бундан ҳар бир киши ўзидан бошлаши керак. Бу сийқаси чиққан гагдай туюлиши мумкин, аммо ҳақиқат. Болалар биздан ўрнак олишади, шунинг учун, агар кўз олдиларида жонли намунани кўришмаса, ҳеч қачон маслаҳатлар ва панд-насихатларни жиддий қабул қилишмайди.

Уйда янги қоида ўрнатинг – оилада ким ўзини ёмон турса, ўша киши ҳафа бўлган томоннинг олдиға келиб, ҳамманинг олдиға кеचирим сўрайди. Бу ишдан театр томошасини уюштирамаслиққа ҳаракат қилинг, болага босим ўтказманг ва, албатта, айтилдадиган сўзларга нисбатан инжиқлик қилманг. Агар бола ҳаракат қилаётган бўлса, бошқа сўзларни эшитиш сиз учун ёқимлироқ бўлишини айтиб, унинг гапини бўлманг.

Бир-бирингизга кичкина бахоналар бўйича ҳам мактубчалар ёзинг. «Чой учун раҳмат, чиройли сурат учун раҳмат...» ва шунга ўхшаш... Кейинчалик фарзандингиз узрини оғзаки айтиши қийин бўлса, ёзма кўринишда билдириши ҳам мумкин.

Кечирим ва тушунтиришни охиригача тингламасдан туриб, ҳеч қачон "арзимайди", деб айтманг, кечирим сўрашдан кўра, сиз учун фарзандингизнинг сўзлари ва гаплари муҳимроқ эканини болангиз тушуниб етсин. Ўзимизни ўргатамиз. Баъзида ота-оналар ҳам ноҳақ бўлишади, шунда улар ўз фарзандларидан ҳам кечирим сўрашларига тўғри келади.

Болалар бундай нарсаларни эслаб қолади ва кечирим сўраганини кутади, акс ҳолда бундай хатти-ҳаракат улар учун одатий ҳолға айланиши мумкин.

Қуруқ ваъдаларни бермаслиққа ҳаракат қилинг. Сиз тушқандан кейин велосипедда сайрга чиқиб ваъдасини эсингиздан чиқарган бўлсангиз ҳам, бола бунди эслаб қолгани бос тезда ҳафа бўлади.

Агар алдамчи умидлардан қочининг иложи бўлмаса, унда кечирим сўрашни унутманг. Бола ҳам ҳурмат ва ишончға муносиб, бу билан у биринчи навбатда ота-онасидан яхши тажрибани ўзлаштириб олиши мумкин.

Бир-бирингиздан кечирим сўрашни ҳам унутманг, ота-оналар ҳулқи ва уларнинг ўзаро муносабатлари андозаси бир умр биз билан бирға қолади. Фарзандларингизға қандай ўрнак кўрсатишни хоҳлардингиз, шу ҳақда ўйлаб кўринг.

Латофат САЪДУЛЛАЕВА
тайёрлади

Ўзбекистон халқ артисти, эл суйган санъаткор Фаррух Зокировга кўнгирак қилиб, у билан суҳбатлашиш ниятида эканимизни айтганимизда таклифни бажонидил қабул қилди. Тахририятга кириб келган санъаткорнинг хатти ҳаракатларида, фикр-мулоҳазаларида ижод завқи, яратилиш ишқи уфуриб турганини кўриб, хурсанд бўлдик.

ФАРРУХ ЗОКИРОВ: ҲАҚИҚИЙ САЊЪАТ ҲАҚҚОНИЙ БАҲОЛАНИШИ КЕРАК!

– Фаррух ака, ҳеч кимга сир эмас, сиз ўзбек эстрада санъатига тамал тошини кўйган, жуда катта бир сулоланинг давомчиси. Суҳбатимизни эстрада санъатида Зокировлар сулоласининг ўрни ҳақидаги фикрларингиз билан бошласак...

– Эсимни танганимдан буён қулоғимда кўрғошиндай кўйилиб қолган сўзлар бор – аввалига машҳур санъаткор фарзанди, кейинроқ машҳур санъаткорнинг укаси, бу ҳамиша менинг зиммамда юрган. Ҳаётимда маҳалланинг ўрни алоҳида: бу одоб-ахлоқ, муомала маданияти, одамлар билан муносабат шаклландирган маскан. Ойим, дадамларни кўни-кўшнлар билан муомаласи, самимий муносабатларини кўриб улғайганман. Маҳалладошларимиз Карим Зокировнинг фарзанди, деб ўзгача эъозлашарди. Қариндошларимиз қишлоқдаги мухлисларнинг гапларини муҳокама қилиши қулоғимга чалинарди. Кўйим туғса, пулига Карим Зокировнинг пластинкасини оламан, деб ният қилган одамлар ҳақида эшитардим. Адамлар камтарин, самимий, юшоқтабиат одам бўлган. Ойим раҳматли эса қаттиққўл, талабчан эди. Беш ўғил, бир қизмиз. Албатта, дадам ва акамнинг соясига қолиб кетмаслик учун ўз йўлимни топишга интилдим. Санъат оламида, мусиқа дунёсида ўзимни топиш учун тинмай меҳнат қилдим, изландим.

– Отангиз Карим Зокиров опера санъатининг қалдирғочларидан бири, онангиз Шоиста Саидова ўзбек халқ кўшиклари ва яллари бунинг аjoyиб ижрочиси бўлган. Бу инсонлардан сизга қандай хислатлар ўтган?

– Ойим асарим ёқмаса, дангал: “Бу ҳали чала, пишмаган”, дерди. Лапарми, яллами узоғи билан уч ярим дақиқа айтилиши керак. Шундан ўтдим, бемазалашади, дерди. Санъаткорда саҳна ибоси бўлиши кераклигини қайта-қайта ўқитарди. “Агар саҳна ибоси бўлмаса, овозинг қанчалик кучли бўлмасин, у совуқ чиқади, юракка жиз этиб етиб бормайди. Саҳнани юрагинг билан ҳис этгин”, дер эди. Ҳатто Ботир

акамда ҳам ойимлар қандай баҳо бераркин, деган хавотир бўларди. “Саҳнада эътиборсиз турмагин. Кайфиятнинг йўқлигини томошабин сезмасин. У сенинг ижодинг учун пул тўлаб келдим, шу масъулият эсингдан чиқмасин”, деб ўқитарди онам. Дадам эса саҳнани минбар, деб ҳисобларди. “Шу баландликка кўтарилиш бахтига эришдингми, ундан йиқилмаслик учун ҳалол ишла”, дерди. Ҳақиқий ялланнинг маъносини мен оиладан толганман.

– “Ялла” бир пайтлар дунёга машҳур ансамбль бўлган. Унинг довуғи океан ортигача етган десак, муболага бўлмайди. Эстрада йўналишидаги ушбу ансамбль репертуарида миллийликка катта эътибор берилишининг боиси нимада?

– Санъат оламида эстрада йўналиши алоҳида бир дунё. Кўпчилик эстрадани демократик

жанр, ҳамма билганини қилади, очик-сочик йўналиш, деб билади. Бу шунақанги кенг оламки, унда ўзингни топиб олишинг жуда мушкул. Аммо санъат учун энг бетақор нарса нима? Бу – миллий ижодиёт. Халқ ижод қилган, миллат яратган нарсалар барибир бетақор. Қадриятларга бой миллат эканимизни бошқаларга сингдириш “Ялла”нинг асосий мақсади бўлган. Дадам: “Ўз юртингда дуою фотиҳа ололмасанг, бошқа юрда шухрат қозонмайсан”, дерди. Замонавий техника асбобларидан фойдаланиб, янги усуллар, товушлар яратишга Ботир акам унча-мунча журъат этарди. Ўзбек мелодиясига “терсия”, яъни иккинчи, учинчи товушларни кўшишни ўзи жасорат эди. Томдан тараша тушгандек бўлмаслиги учун секин-аста, эҳтиёткорлик билан олиб кирдик, шу йўналишни. “Ялла” ансамблини ташкил топганига ҳам яқинда 47 йил тўлади. “Учкудук”, “Омонёр”, “Чойхона”, “Чиннури”, “Помни меня”, “Три калодца”, “Мажнунтол” каби машҳур кўшиқлар мана шундай яратилган.

– “Чойхона” халқнинг бир удуми, характери. У қандай яратилган?..

– Болалигимдан чойхонада ўтирган чолларни кўрсам, нима ҳақида суҳбатлашишяпти экан, деб қизикардим. Одамларнинг дам олиб, гурунглашиб ўтирадиган маскани ҳам, оилавий муаммоларни ҳал этадиган жой ҳам ўша ер эди. Афсуски кейинги пайтларда шу масканга кўз тегди. Чойхоналардан файз кўтарилгандек. Шунинг учун чойхона ҳақида кўшиқ яратишни ният қилдим. Гастрол сафарларига борганимизда кўпроқ рус тилидаги кўшиқларга талаб бўлгани учун дастлаб русча матнини яратдик. Березников ёзган рус тилидаги матни Туроб Тўла ўзбекча вариантни ёзиб берди. Туроб ака ёзган вариант жуда ом-

малашди. 1983 йилги “Чойхона” миз ҳозиргача халқ тилида.

– Кейинги пайтларда санъат пул топиш воситасига айланиб қолаётгани ҳеч кимга сир эмас. Кимлардир бундан ўз шахсий манфаати йўлида фойдаланяпти...

– Бу ҳам жиддий масала, ҳам жиддий муаммо. Ҳозир замон ўзгариб, кўп нарсалар аралаш-қуралаш бўлиб кетди. Техника деймиз, интернет, булар ёшларнинг онгига таъсир этмай қўймайди. Бу замон талаби, йўналиши, десак ҳам хато бўлмайди. Бундан фойдаланиб қолувчи тadbиркорлар пайдо бўлапти. Бу вақтинчалик, деб ўйлайман. Бундай санъаткорларга нисбатан балки бир ёки беш йил қизиқиш бўлиши мумкин. Аммо, бу юзаки қизиқиш. Вақт ўтиб, буларнинг ҳақиқий санъатда изи ҳам, ўрни ҳам қолмайди. Истеъдодли санъаткорларни кўпайтириш учун эса уларни рағбатлантириб турадиган тизим яратилиши керак. Илгари “Ўзбекнаво” орқали бу нарсалар яхши йўлга қўйилганди. Мисол учун, опера санъатида композиторлар, симфоник асарлар муаллифларининг кучли асарлари учун каттагина гонорар бериларди. Ахир симфоник асар ёзиш учун ижодкор қанча йўлни босиб ўтади. Фикримча, ҳақиқий санъат ҳаққоний баҳоланиши керак.

– Аёлларга нисбатан ҳурмат-эътибор шахсининг даражасини белгилайди, деган хикмат бор. Бугунги шиддатли замонда талотулар асрида бу ҳурматни қандай асраб қолиш мумкин?

– Дунё кезиб, аёлларнинг яшаш тарзи, турмуши билан ҳам қизиқдим. Тажрибамдан келиб-чикиб шунга айта оламани, энг чиройли, энг садоқатли, энг фидокор аёллар ўзбекистонлик аёллар. Ўзбек аёли дунёнинг қайси бурчагача бориб яшамасин, барибир унда ўзбеклик ифпати, латофати уфуриб туради. Онаимизни қандай яхши кўрсак, уларни ҳам шундай севайлик. Онаимизни қандай қадрласак, уларни ҳам шундай ардоқлайлик. Шунда улардан етарлича меҳр-муҳаббат оламиз. Узоққа бориб нима қилдим. Ўзимнинг аёлим Анна, рус, турмуш қурганимизга 30 йилдан ошди. Яқинда ўғлим Сайид фарзандли бўлди. Мен етмиш ёшда бува бўлиш бахтига эришдим.

– Инсон улғайганини қачон ҳис қилади?

– Ўзимни бахтлиман, деб айта оламан: яхши инсонларга дўст тутиндим. Бировга ёмонликни раво кўрмадим, хиёнат қилмадим. Ўзим севган касбимда ютуқларга эришганим, халқимнинг назарига тушганим учун Аллоҳга беҳисоб шукр. Ҳамма ўз тажрибасидан келиб-чикиб яшайди. Шундай ҳақиқатлар борки, улар ҳеч қачон муҳокама қилинмайди. Бу инсоннинг дунёга келиши ва кетиши ҳақиқати. Бунинг якунидан ҳеч қайсимиз қочиб қутулолмаймиз. Қисқа ёки узоқ умр кўришимизни Яратган белгилайди. Бу умрни мазмунли, бахтли ўтказиш эса ўз қўлимизда.

“Оила ва жамият” мухбири
Нигора РАҲМОНОВА
суҳбатлашди

Оила ва жамият
Ижтимоий-
сиёсий,
маънавий-
маърифий
газета

Обуна индекси – 176

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси,
“Болалар ва оилаларни қўллаб-
қувватлаш” ассоциацияси
(Болалар жамғармаси) ва
“Соғлом авлод учун” халқаро
хайрия фонди

Бош муҳаррир: Вохид Луқмонов

МАНЗИЛИМИЗ:

Тошкент – 100000,
Амир Темури кўчаси
1-тор кўча, 2-уй.

Қабулхона: (факс) 233-28-20,
Котибият: 233-04-35, 234-76-08

E-mail: oilavajamiyat@mail.ru

Web-site: oila-va-jamiyat.uz

Газета 2013 йил 20 мартда Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигида 10-2995 рақами билан рўйхатга олинган. Бу юртта Г – 226. Формати А-3, ҳажми 2 табоқ. Адади – 8871. Баҳоиси келишилган нархда.

Босишга топшириш вақти – 15:00 Топширилди – 15:00

Навбатчи муҳаррир: О. Жумабоев
Навбатчи: Ш. Мўлинова
Мусахҳачи: С. Сайдалимов
Саҳифаловчи: А. Маликов

ISSN 2010-7609

Газета тахририят компьютер марказида терилди ва саҳифаланди 1 2 3 4 5